

smo v veseli družbi pozabili boga Pluvija, ki baje nikoli ni naklonjen izletnikom in nas je prav nepošteno podil po strmini navzdol. Res — škodo smo imeli mi, a zasmeh je ostal njemu! Mogoče nam bo pri prihodnji enaki priliki bolj naklonjen.

Politiški pregled.

* **Saniranje deželnih financ.** Dne 27. junija je začel državni zbor razpravo o Gessmanovem predlogu glede saniranja deželnih financ. Govoril je tudi napredni poslanec Hribar v slovenskem in nemškem jeziku, ter stvarno razpravljalo o tem predlogu. — Nemški listi označujejo njegov govor z „ein beachtenswerter Vorschlag“. Hribar je dejal, da imajo rastoči deficiiti dežel svoj glavni vzrok v izdatkih za ljudsko šolstvo. Kaže se, da se bavi vlada z mislijo, plačevati gotove dohodke deželam, da pokrijejo stroške za ljudsko šolstvo. To bi bila le polovica pomoči, ker še vedno nismo prišli do vrhunca izdatkov za ljudsko šolstvo, ker bodo ti izdatki vedno rasli in danes še ne moremo vedeti, kdaj se ustavi to naraščanje. Zato je brezpozorno potrebno, da prevzame država plačevanje učiteljstva. Tako bi se najprej odpravila beda učiteljstva. Želja celokupnega avstrijskega učiteljstva je, da bi bilo plačano tako kakor uradništvo 4 najnižjih razredov. Ako prevzame država plačevanje učiteljstva, bi bilo morda mogoče, da pokrijejo deželni fondi stvarne šolske potrebščine. Končno se je izrekel poslanec Hribar tudi za splošno in enako volilno pravico za deželne zbornice. — Častni član „Zaveze“, posl. Hribar, je bil torej prvi, ki je izpregovoril v novem parlamentu resno in pametno besedo o našem gmotnem vprašanju. — V gosposki zbornici je stavil dr. Eppinger predlog, v katerem pozivlja vlado, naj takoj vse potrebno ukrene, da se sanirajo deželne finance. — Vkljub „Slovenčevim“ in „Domoljubovim“ grožnjam in revolverjem se torej vendarle bliža rešitev. Zato nam ni bilo treba izpreminjati — značaja in mišljenja!

* **Avstrijska poslanska zbornica** je izvolila predsedništvo. Predsednikom je bil izvoljen krščanski sociallec dr. Weisskirchner, prvim podpredsednikom Čeh dr. Začek, drugim podpredsednikom Poljak Starczyński. — Novi predsednik zbornice, dr. Rihard Weisskirchner, je rojen leta 1861. na Dunaju. Od rane mladosti pripada krščansko-socialni stranki. Njegov oče je bil Luegerjev učitelj, zato je šel ta vedno sedanjemu predsedniku na roko. Ko je leta 1883. izvršil pravne nauke, je bil sprejet k dunajskemu magistratu ter je leta 1903. postal magistratni ravnatelj. Leta 1900. je bil izvoljen državnim poslancem. — Dr. Ivan Začek je bil podpredsednik v bivši zbornici. Rodil se je leta 1849. Ko je izvršil pravne nauke je postal leta 1880. odvetnik v Olomucu. Najprej je bil Staročeh, pozneje pa je prešel med Mladočeh. — Prof. dr. Stanislav vitez Starczyński je star parlamentarec. Državni poslanec je bil od leta 1884. do 1890., a leta 1901. je prišel zopet v zbornico kakor zastopnik gališkega veleposvesta. On je profesor na levovskem vseučilišču. Sedaj mu je 54 let.

* **Pavšali avstrijskih državnih poslancev.** Vlada namerava, kakor javljajo z Dunaja, predložiti zbornici zakonski načrt, da se dosedanje dijete (20 K na dan) avstrijskih poslancev premene v stalne letne prejemke. Državni poslanec bi dobival na leto z vozninami 7000 K.

* **Stranke v novi državni zbornici.** Nova zbornica šteje sedaj štirideset strank. Socialni demokratje so računani kakor enotna, skupna stranka. Največ strank je med Nemci (10), med Čehi (9) in med Poljaki (8). Divjaki niso všteti v te stranke.

* **Socialni demokrat o cesarju.** Zakaj so se tudi socialni demokrati udeležili prestolnega govora, nam pripoveduje socialni demokrat Seliger na shodu v Čeških Toplicah: „Na Nemškem se socialni demokrati oddaljujejo enakim slavnostim. To delajo demonstrativno, da bi s tem pokazali, da nikakor ne mislijo delati za zblizanje med vladarjem in socialno demokracijo. To dosledno stališče nemških sodrugov moramo mi avstrijski socialni demokratje le odobravati, zakaj tam ni krona zamudila nobene priložnosti, da ne bi dala izraza najostrejšemu odporu proti socialni demokraciji. — Avstrijska socialna demokracija pa dela ravno narobe, zakaj nekaka demonstracija bi bila najne-

ugodnejša pri tej priložnosti, ko je poražena velemoč birokracije in nastopa pravo ljudsko zastopstvo. Torej ne velja odločilni moment nemških socialnih demokratov tudi za nas. Javno moramo celo proglasiti, da je zavzela krona v boju za splošno in enako volilno pravico naravnost občudovanja vredno stališče. Priznati moramo, da je ostal cesar v tem boju trden in neomahljiv, in zato nam je postala oseba cesarjeva tudi simpatična.“

* **Mirovna konferenca v Haagu.** Delegat Zedinjenih držav je izročil predsedniku mirovne konference v Haagu, Nelidovu, pismo svoje države, da si pridržuje pravico, predložiti prvi komisiji vprašanje o nasilnem iztirjavanju javnih dolgov. Nelidov je izjavil, da je tak predlog dopusten. Tudi angleški delegat si je pridržal, staviti pozneje predloge. Ameriški general Porter si je pridržal pravico, predlagati pozneje omejitve oboroževanja, ako se pokaže za to potreba. Nemčija je predlagala ustanovitev mednarodnega apelacijskega sodišča za mirovne zadeve. Ta predlog podpirajo tudi norveški delegatje.

* **Hrvaški ban grof Pejačević** ni odobral postopanje ogrske vlade v znanem vprašanju službenega jezika na hrvaških železnicah, za katerega bijejo hrvaški poslanci v ogrskem državnem zboru dolgotrajen in vroč boj. Zaraditega je dal svojo demisijo, ki jo je cesar tudi sprejel. Njegov naslednik je že imenovan: to je ljuti madjaron, predsednik banskega sodišča v Zagrebu, Rakodeczay. On je bil najzvestejši pomočnik bivšega bana Khuena, njegovo ime je spojeno z nasilnim preganjanjem onih časnikov ki so se borili proti Khuenu. Kako misli ta ban o kmetu, kaže dogodbe, ki jo pripoveduje „Pokret“. Bil je obsojen na 3 dni zapora, ker je imenoval nekega kmeta osla, a se je izgovarjal pred sodnijo, da to pač ni žaljenje, ker v Zagorju imenujejo kmeta splošno tako. „Pokret“ piše k njegovemu imenovanju: „Sovraštvo in preziranje ga bo pozdravilo, sovraštvo in prezir ga bo tudi spremljalo, kadar odide kakor prednik njegov — Khuen.“

* **Protidinastiško gibanje na Portugalskem** se čim dalje bolj razširja, kakor javljajo iz Londona, odkoder se je pravzaprav to gibanje pričelo in se sedaj podpira z angleškim denarjem. Ako odstavijo sedanjega kralja, postane Portugalska baje republika.

Vestnik.

Učiteljski dobrotniki. „Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani“ so darovali: Ljubljanski učiteljski abiturijenti 403 K s pripomnjo: „Prvo darilce, zložili izprašani učiteljski kandidati na svojem komerzu s prošnjo, da jih starejši njih kolegi sprejmo v svojo sredo.“ (Prav veseli smo Vas, mladi naši prijatelji in tovariši. Z odprtimi rokami in odkritim srcem Vas dragevolje sprejmemo v svojo napredno učiteljsko zvezo ter Vam kličemo: Dobrodošli! Le radi in pogosto zahajajte v našo družbo. Pri nas je doma odkritosrečno veselje, a v dneh žalosti in trpljenja boste pa dobili edino v družbi svojih naprednih kolegov podporo, tolažbo in uteho. Pristopite vsi k dotičnemu okrajnemu učiteljskemu društvu, kjer boste službovali in se udeležujte učiteljskih zborovanj. Letos Vas vabimo k skupščini naše „Zaveze“, ki bo dne 17. in 18. avgusta v Radovljici. Podpirajte pridno našo organizacijo, ki v njej reprezentujemo veliko moč. Podpirajte tudi duševno in kolikor mogoče tudi gmotno naše štiri liste, posebno „Učiteljskega Tovariša“, ki mora biti vsakomur izmed nas „vademecum“. Živili!) — G. Valentin Jerše, kaplan v Škocjanu pri Mokronogu, 10 K; č. ga. Lina Pin, nadučiteljeva vdova v Dol. Logatcu, namesto venca umrlemu bratranecu, g. Franu Werliju v Cerknici 5 K; tov. Ed. Bohinec, nadučitelj, nabral v veseli družbi v Cerkljah na Dolenjskem 6 K; Učiteljsko društvo za sežanski okraj tretji rok na račun pokroviteljine 50 K; vesela družba v Marstovu 1 K; vesela družba v Velesovem 120 K; g. Alojzij Kraje iz Grahovega pri Cerknici 10 K namesto venca na grob rajnemu prijatelju Franu Werliju iz Cerknice. Živili učiteljski dobrotniki in nasledniki! Bog plati!

Učiteljstvo in parlament. „Narodna Prosvjeta“, ki izhaja v Pulju pod spretnim urejevanjem g. Ernesta Jelušića, objavlja v zadnji svoji številki naš uvodnik iz 24. štev. „Učiteljstvo in parlament“.

Odlikovanje. Za 40 letno zvesto službovanje so dobili častne svetinje: šolski nadzornik Franc Uršič, učitelj Franc Waišl, oba v Istri in nadučitelj Franc Sternad v Orničah pri Gorici.

Narodne pesmi, ki jih je zbral in uredil znani pevski mojster Janko Žirovnik za šolsko mladino, so bile vsprejete od slovenske javnosti z veliko pohvalo, zakaj vsi listi so polni hvale o tej krasni zbirki, ki bo res kar najbolje služila naši mladini. Zato pa v bodočnosti sme biti na Slovenskem nobenega učenca in učenke, ki bi ne imel, oziroma ne imela te krasne zbirke. Cena zvezka je samo 20 h brez poštne, poština pa znaša za 1 izvod 3 h; za 2 izvoda 5 h; za 3 do 9 izvodov 10 h; za 9 do 13 izvodov 20 h; za 13 do 30 izvodov 30; za 30 do 100 izvodov pa 50 h. Na slovenskem učiteljstvu je zdaj, da se zbirka čim preje razpeča na korist učiteljskemu konviktu. Natisnilo se je teh pesmic 20.000 izvodov in se dobivajo v „Učiteljski tiskarni“.

Žirovnike „Narodne pesmi“ za šolsko mladino naj se naročajo v „Učiteljski tiskarni“. Pri vsakem naročilu naj se ozira tudi na poštino.

Okrajna učiteljska skupščina za kočevski okraj se vrši dne 15. julija t. l. v Sodražici. Pričetek ob 9. dopoldne. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo: a) o biološki metodi pri prirodoepisnem pouku, predava g. prof. Iv. Macher; b) podrobni učni načrt za višjo skupino enorazrednic, oziroma 3. in 4. razred štirirazrednic, glavni poročevalec St. Primožič; c) kako si ustvari in ohrani učitelj potrebno avtoriteto pri šolski mladini in občinstvu z ozirom na današnje socialne razmere? (Glavni poročevalec se določi pri skupščini.)

Umrli je dne 17. junija v Celju gospa Ana Supanek, soproga upokojenega nadučitelja ter mati c. kr. okrajnega šolskega nadzornika Jos. Supaneka, v 75. letu svoje dobe. Rajnka je bila vzorna mati in gospodinja. Blag ji spomin!

Osrednji odbor za S. Gregorčičev spomenik v Gorici je sklenil v svoji zadnji seji dne 10. junija 1907, da postavi na grob pokojnega pesnika preprost, a umetniški kamen. Glede na znane pesnikove intencije in na nabrano vsoto se je določilo, da se izda v to svrhu največ 3000 kron (s prevozom in postavljanjem vred. — Odbor vabi slovenske umetnike, da mu pošljejo do konca septembra tekočega leta primerne načrte (skice) nagrobnika s preudarkom. Osnutki se na željo vrnejo, a ne honorirajo.

Češki pesnik Svatopluk Čech je bil tudi določen za novega člana gosposke zbornice, a je to čast odločno odklonil.

Higijensko razstavo so otvorili v Levovu. Obenem bo tam kongres naravoslovcev in zdravnikov.

Za javno čitalnico v Berolinu je daroval ameriški milijonar Carnegie en milijon dolarjev.

„Domače ognjišče“ se je zaradi nujnejšega posla v tiskarni za nekaj dni zakasnilo, kar naj nam p. n. naročniki blagovolijo oprostiti.

Iz sežanskega okraja nam poročajo: V našem okraju se je povsod dne 28. junija zaključilo šolsko leto 1906/7. Šolska mladina je dobila šolska izvestja, odhodnice in odpustnice. Tiskanih šolskih poročil ni bilo. Čudno je, da naš okrajni šolski svet še dve leti ne izdaja več tiskanega šolskega poročila, kakor je bil vedno običaj. Naj bi se tak poročila zopet uvedla! Okrajni šolski svet za goriško okolico izdaja vsako leto lepo tiskano šolsko poročilo, kar nam kaže lep napredek tamošnjega šolstva. — V 4. in 6. štev. letošnjega „Popotnika“ je tovariš Leban, nadučitelj v Komnu, primerno ocenil šolsko poročilo goriškega okraja. Vivat sequens! Šolske počitnice trajajo dva meseca. Novo šolsko leto se prične 2. septembra 1907.

Uradna učiteljska skupščina za sežanski okraj se je vršila dne 26. junija t. l. v Sežani. Udeležil se je tudi gospod predsednik c. kr. okrajnega šolskega sveta gosp. c. kr. okrajni glavar Anton Rebek. Predsednik, c. kr. okr. šol. nadzornik g. M. Kante, otvori skupščino ob 9 $\frac{1}{2}$ uri, pozdravljajoč

navzoče in učiteljstvu vdanega g. glavarja. — Zapisnikarjema sta bila izvoljena tov. Kenda (Tomaj) in Modic (Gabrovica). Gospod predsednik imenuje svojim namestnikom tov. Lebana (Komen) ter konstatira navzočnost vsega učiteljstva, izvzemši enega. Nato poda svoje opazke, nabrane pri nadzorovanju šol, ter z zadovoljstvom omenja, da je večina učiteljstva dosegla prav dobre uspehe. Omenja potem svoje opazke glede posameznih učnih predmetov, glede šolskega obiska, glede vzgoje itd. Sledil je potem referat g. A. Macarola (Gorenjsko): „O koristi in pomenu roditeljskih večerov“. Po kratki debati se je sprejel predlog, naj bi se tudi pri nas uvedli takoimenovani roditeljski večeri. Glede roditeljskih večerov je že mnogo pisal g. nadzornik Pribil v „Popotniku“ 1. 1906., in 1. 1904. je izdal g. I. Drescher knjigo: „Elternabend.“*) — Drescher je ljudsko-šolski ravnatelj v Gradcu in znamenit šolnik. Glavne točke, na katere se gosp. Pribil opira, priporočajoč roditeljske večere, so znane. G. Drescher pravi, da naj se učiteljstvo pri uvedbi roditeljskih večerov ozira na sledeče točke: 1. Držimo se mere („Man halte Maß“). Enkrat v letu zadostuje imeti roditeljski večer. 2. Snov naj bo duhu časa primerna. 3. Učiteljstvo naj taktno postopa, da ne žali pri predavanju roditeljev. 4. Predsednik roditeljskega večera naj bo na večrazrednici šolski voditelj. 5. Naj se pri roditeljskem večeru govori le o tem, kar je vez med domom in šolo. 6. Roditeljski večeri naj se goje le tam, kjer živi učiteljstvo v slogi z narodom. — 7. Otroci ne smejo biti navzoči. 8. Podavatelj naj govori primerno in preprosto. — Ako se bodo te točke uvaževale, bodo roditeljski večeri rodili mnogo dobrega sadu. — Gospod predsednik se je g. referentu zahvalil za lep referat in dobro bi bilo, da ga priobči v „Popotniku“. Tov. Bono (Divaja) je na to čital svoj referat: „Popravljanje pismenih nalog.“ — Debata, ki se je pri tej točki uvela, je bila živahna. Šlo je za to: ali naj se nalagajo pismene domače naloge — ali ne. Debata se je vrtela pro in contra. Obveljalo je, da, ako se mladini nalagajo domače pismene naloge, naj se tudi od učiteljstva popravljajo. Glede poprave nalog bi jaz priporočal učiteljstvu Hans Trunkovo knjigo: „Zur Hebung des deutschen Sprachunterrichtes.“ Beobachtungen und Anregungen.***) Kar velja za „deutschen“, velja tudi za „slovenischen Sprachunterricht“. — Hans Trunk je znamenit pedagoški pisatelj in okr. šolski nadzornik štajerski. — Poročal je potem tov. Ravbar (Zgonik) o „vzornem pravilniku za osnovo šolskih hranilnic“. — Sprejel se je predlog, da se naprosi c. kr. deželni šolski svet, da se smejo v naših šolah osnovati šolske hranilnice. Točka: „Obči vzorni notranji šolski red za ljudske šole v zmislu § 86. šol. in uč. reda“ je izostal in naložilo se je stalnemu odboru, da predlaga to točko za bodočo okrajno učiteljsko konferenco. Glede tega sem jaz tega nazora, naj bi to točko obravnavale vse okrajne učiteljske konference na Goriškem in na podlagi teh naj bi deželni šolski svet — morda po zaslišanju deželne učiteljske skupščine — izdal enak tiskan šolski red za vse ljudske šole na Goriškem. — Ta učni red naj bi se šolski mladini v začetku vsakega šolskega leta prečital in pribil poleg urnika na šolsko steno, kakor to tudi šolski zakon zahteva. Prečitala je potem gdč. Cazafura (Sežana), „podrobni učni načrt za ženska ročna dela“ za petrazrednice in štirirazrednice in gdč. Katnik (Nabrežina) za druge manjrazrednice. — Predlogi so se sprejeli. Omeniti moram, da imajo naše šole že več let tudi podroben učni načrt za ženska ročna dela. Praksa je pa dokazala, da so potrebne nekatere izpremembe, katerim se je ugodilo. — G. predsednik se je nato vsem referentom zahvalil za referate in za njih trud pri sestavljanju referatov. — Sledili so nato „poročilo knjižničnega odbora“, „volitev stalnega in knjižničnega odbora“. — Prvo se je vzelo na znanje. (Poročala tov. Berginec in gdč. Cazafura — Sežana), a drugo — stalni in knjižnični odbor — ostaneta stara. — Končna točka dnevnega reda je bila: „Nasveti“, katerih pa ni bilo. — G. predsednik se zahvali potem vsem za trud in vztrajnost pri konferenci. — Podali smo se v Mahorčičevo gostilnico, kjer smo imeli skupni obed. — Omeniti moram, da se je pri skupščini prav živahno debatiralo. Debate so se udeležili poleg g. predsednika tovariš

*) Knjiga stane vezana 3 K in se dobi pri „Pichlers Witwe“ na Dunaju, V., Margaretentplatz 2.

**) Dobi se pri „Pichlers Witwe“ na Dunaju in stane 2 K 40 v.

Mervič, Hreščak, Kosovel, Leban, Tomšič Fr., Alb. Štrekelj, Berginec, Gruntar, Ant. Macarol in gđe. Oazafura.

Starosta.

Še se gode čudeži! V 25. šte. „Domoljuba“ čitamo zopet več nesramnih napadov na učiteljstvo (tako n. pr. na tovariša Črnagoja in Petriča z Rudnika). „Domoljub“ je zvest svojemu načelu! Toda koliko je bilo naše začudenje, ko smo čitali v isti številki te-le prijazne besede iz litijskega okraja: „Učitelji, pozor! Pri okrajni sodnji v Litiji je bil pred kratkim obsojen neki učitelj vsled izpovedbe nekega šolskega dečka, češ, da ga je učitelj obdolžil tatvine, ga pretepaval in rekel, da so v hiši njegove matere sami tatje in ravbarji. Kot priča zaslišana je bila poleg dečka tudi neka šolska deklica, ki je pri sodnji isto trdila. Vkljub temu, da je učitelj odločno trdil, da je izpoved dečka in deklice neresnična, bil je učitelj obsojen. Pa kaj se zgodi? Dečka in deklico je začela peči vest, šla sta oba k učitelju, izpovedala, da sta oba lagala pri sodnji in jokaje prosila odpustjenja. Kaj ne, čudna taka sodba, da se vse verjame lažnjivim šolskim otrokom, učitelju pa prav nič! Na ta način se lahko spravijo vsi učitelji pod ključ. Zadosti je, da otroka, ako ga pri tatvini ali kaki drugi pregrehi zasačiš, malo posvariš, se komaj njegovih lic dotakneš, kakor škof pri birmi, stariši te grede tožit, otrok se pri sodnji nalaže in ti si obsojen. Ako se bode tako postopalo proti vzgojiteljem mladine, potem naj se pa šole kar zapro. Sliši se, da je pritožba zoper isto obsodbo že vložena. Pričakuje se, da višje oblasti vendar ne bodo pustile, da bi se tako postopalo proti učiteljem, saj vendar nismo v nekdanjih Benetkah.“ — „Ali se gode čudeži?“ smo vzkliknili. „Domoljub“ zagovarja — učiteljstvo! Pa kdo je tisti nesrečni učitelj, ki toči nad njegovo bridko usodo „Domoljub“ krvave solze? Ta preganjani naš „kolega“ je fajmošter Dobnikar iz Janč, ki je obenem zasilni učitelj in ki je bil zaradi strupenega jezika obsojen na 200 K globe. Da bi ne spoznali „Domoljubove“ hinavščine, je ta pošteni list zamolčal fajmoštra in napravil iz njega — učitelja. Imenitno!

Dr. Jankoviču v Kozjem še enkrat v album! Čas kislih kumar nastopa, to dokazujejo tudi Jankovičevi popravki. Doktor, ne trudi se vendar oprati zamorca, ker opravljaš Sisi-fusovo delo in se predobro poznamo; solnce in tema se ne združita nikdar! — Pa k popravkom! Jankovičev ni res zamenjam z res /e/, da je v Imenem tako strupeno in nesramno napadal učiteljstvo, da je čutil za potrebno, braniti učiteljsko čast celo tamošnji domači župnik z medklicem: „Vsi učitelji vendar niso taki!“ Učitelj pa, ki je bil, žal, navzoč in na katerega se Jankovič izgovarja, ni imel poguma, braniti svoj stan. Sicer pa je učiteljstvo z njim že zdavno obračunilo, ker ga predobro pozna, kak vetrnjak je in kako žalostno ulogo dotičnik igra. Res je nadalje, da je doktor v Podsredi toliko in tako zoprno kvasil o učiteljstvu, da je nekdo navzočih izpovedal besede: „Ko bi bil jaz učitelj, bil bi Jankoviču zalučal pest blata v njegova umazana usta!“ V Sedlarjevem pa je med drugimi izbruhi proti učiteljstvu tudi izustil, da on zato dela za Žurmana, ker je Žurman učiteljskom obljubil, da jim bo povišal plače itd. Tudi v Kozjem in povsod, koder je lazil ta naš „dostojni prijatelj in zagovornik“, je grdil in smešil učiteljski stan toliko, da bi bil zdavnaj že zaslužil za svoj pojim „dostojnosti“ primeren odgovor. — Tudi ti svečano zaprisežamo, da nam ti, doktore, ne boš podeljeval fevdov. S to vado je lovil posamezne učitelje v svoj brlog ter jim govoril: „Ako boste učitelji v tej volilni borbi z nami, dobite tudi vi kak deželno-zborski mandat.“ Kako velikodušno! Prijatelj Jankovič, kadar napoči naš čas, tedaj ne bomo iskali niti tvoje niti tvojega bojevitiga generala milosti; tedaj si bo učiteljstvo iz lastne moči postavilo svojega kandidata — in do takrat veruj nam, doktor boš že davno med staro šaro! Kakor si ti „deloval“ v pravkar končanem boju za nas — hočemo tudi mi „delovati“ za tebe, in sicer v kratkem pri deželnozborni volitvi. — Torej, doktore, do svidenja pri Filipih!

Okrajna učiteljska skupščina v Gorici se je vršila dne 26. junija pod predsedništvom okr. šol. nadzornika Fr. Finšgerja v navzočnosti polnoštevilno zbranega učiteljstva. Konferenco so počastili z navzočnostjo H. grof Attems, c. kr. dvorni svetnik, kot predsednik c. kr. okr. šol. sveta, B. Grča, deželni poslanec, Št. Križnič, c. kr. ravnatelj žen.

učiteljskega, prof. dr. Ozwald in poročevalce o risanju prof. A. Gvaiz. H. grof Attems je presrečno pozdravil konferenco ter je pazljivo sledil dolгим, zanimivim razpravam ter s tem vnovič pokazal, kako pri srečanju mu je ljudsko šolstvo. — Opazke c. kr. okr. šol. nadzornika so bile iskrene ter izrazi splošnega zadovoljstva s šolskim napredkom in vrlim učiteljstvom. Praktične učne slike iz risanja po preostajših metodah prof. A. Gvaiza so bile res praktične in zanimive ter so izzvale dolgočasen plosk v zahvalo. Izrazila se je prošnja, da bi se uvedli risarski tečaji. — Načrt enotnega šolskega reda je sestavil nadučitelj Iv. Zorn. Dopolnje se vsem šolam, da se bodo ravnale po njem ter si naredile za vsako šolo primeren izveček. — Nadučitelj Jos. Urbančič je dokazal, da nerazdeljeni dopoldanski pouk ne odgovarja našim razmeram, ker imamo skoro povsod poldnevni pouk. — O šol. izletih je poročal učitelj Ant. Musič. — Poročilo komisije za okr. učit. knjižnico — po predsedniku naduč. Fr. Bajtu — je poudarjalo, da se poslužuje učiteljstvo premalo knjižnic ter priporoča večjo vneto. — Izmed predlogov naj omenimo posebej le ona naduč. Al. Urbančiča, ki priporoča pristop k Šolski in „Slov. Matici“ ter da bi se za vse šole naročil tudi časopis „Domače ognjišče“. — Redki so okraji, kjer vlada med učiteljstvom in okr. šol. nadzornikom in šol. oblastvom taka harmonija kakor v našem jako obširnem okraju. Zaraditega pa ni bila le navadna fraza, ampak izraz zaupanja in spoštovanja vsega učiteljstva zahvala staroste naduč. Tom. Jurga predsedniku konference, c. kr. okr. šol. nadzorniku Fr. Finšgerju. Le zaupanje in naklonjenost rodi zaupanje in spoštovanje. — e —

Okrajno učiteljsko zborovanje za brežiški, kozjanski in sevniški okraj se je vršilo v Vidmu dne 23. junija. Predsedoval je okr. šol. nadzornik gospod Gustav Vodusek. V svojem poročilu je govoril najprej o zdravstvenih razmerah v šoli in o uradnih spisih. Z novim šolskim letom se uvedejo nove tiskovine, ki jih ima v zalogi knjigotržec Anton Umek v Brežicah. Na to je podajal nasvete za posamezne učne predmete. Njegovo poročilo, ki priča o svežosti vestnega in vedno napredujočega pedagoga, ne pa o zaduhlosti birokrata, se je sprejelo z navdušenim odobravanjem. — Izmed šolskih ukazov je znabiti zanimiv oni, ki pravi, da učitelji na večrazrednicah ne morejo zahtevati, da bi se razdelil med nje ostanek voznine, izplačane povodom okrajnih konferenc šolskemu voditelju, oziroma službeno najstarejšemu učitelju. — Obravnavale so se pa sledeče teme: a) „Kako naj goji učitelj za vzgojne uspehe prepotrebni stik šole z domačo hišo s posebnim ozir na tozadevne določbe dokončnega šolskega in učnega reda?“ Poročevalce Ivan Knapič je sestavil svoje na mnogih mestih prav žgoče in osoljeno poročilo tako dobro, da bi bilo pač škoda, ako ga ne bi obelodanil. b) „Metodiki novodobnega spisnega pouka, njih nauk in praktična poraba istega.“ Poročevalce V. Pulko je omenjal v svojem referatu najprej dose-danji način spisnega pouka, potem pa je navedel ideje reformatorjev. Iz poročila je razvidno, da se spisni pouk ne goji prav, ker se vaje preveč mozgajo in pripravljajo tako, da ne pridejo učenci nikoli do samodelavnosti in samostalnosti. Zato bo treba tudi v tem oziru precejšnje izpremembe, kakor se izvršuje tudi v risarskem pouku. c) „Naj se razdeljen pouk v naših šolah uvede ali ne?“ Poročevalce Ant. Eržen je nava-jal hibe in vrline takega pouka in ga priporočal. Tovariš Fr. Jamšek pa je govoril s tako živahnostjo in prepričevalnostjo proti takemu pouku, da je pridobil naposled vse na svojo stran in se je z vsemi proti enemu glasu odklonila uvedba nerazdeljenega pouka. Sicer pa učiteljstvo itak nima mnogo zaupanja v to kukavičje jajce. Privzel pa se je dostavek, naj bi se tudi po deželi uvedle obligatne vročinske počitnice, kakor velja to za mesto. — Volitve v stalne konferenčne od-bore so bile v toliko zanimive, ker je učiteljstvo kozjanskega okraja dalo nekemu dosedanjemu odborniku nezaupnico s tem, da ga ni več volilo, ker je pri državnoborskih volitvah stal očitno na strani nasprotnikov šole in učiteljstva.

Zahtevajte „Učiteljskega Tovariša“ v vseh lokalih, kamor zahaja učiteljstvo!